

har set hvorledes mange af vore dygtige, fremragende Mænd have arbejdet der, til Held for Landet og til Gavn for det, der skal udrettes gennem forstandige Bevillinger og en forstandig Finantslov. Men naar Ministrene kunne komme med et saadant Grundlovsforslag, et Udtryk for den mest bornerte Stædighed, kan jeg sige: Hvad skulle vi saa med Finantsloven? De have valgt i Forveien, og til Slutningen kommer det nu paa — Lotteriet! De kunne sige: Galere kan det ikke gaa os, end at det maa udskydes til ad Aar, og naar vi saa komme med det igjen, saa hedder det maaske atter: til næste Aar, men engang sker det. De mest ravgale Ting kunne blive gennemførte paa Finantsloven, Punkt for Punkt ved Hjælp af dette System. En Minister faar visse Ideer: han er uundværlig for Systemet, han forlanger dem gennemført ved Bevilling Aar for Aar, til Trods for hvilke som helst Grunde, der anføres, og Lotteriet skaffer ham det tilsidst. Der er ingen Grænde, hverken for Udgiftens Størrelse eller for Udgiftens Anvendelse efter dette Forslag. Væk er vor Bevillingsret, og væk er ogsaa Betydningen for Landet af den frugtbare Samvirken mellem en Regjering og Folkets Udvalgte, fordi Grundlaget er borte. Væk er de Mænds grundlovmæssige Indflydelse, der forhandle med Regjeringen. Jeg har mangfoldige Gange i mit Liv været Vidne til, hvorledes Folkethinget gennem sine Udvalgte har høiet sig for Ministrenes Grunde af Hensyn til, at de ere de ansvarlige; selv om man har ønsket det og det anderledes, er Alt gaact i det Gode, idet man har været overbevist om Ministrenes Grundlovsind og ærlige Villie til at ville holde sig indenfor Grundloven og ikke stadig sige: jeg bryder mig ikke meget derved, det er ligegyldigt, om I ville give mig det; ville I det ikke saa tager jeg det! Det Sprog virker ikke til fornøftigt Samarbejde. Jeg har den Tillid og er forvisset om, at de Dage ville vende tilbage, da Folkethingets Forhandling kan føres paa Grundlag af vor positive Forsatning; men bliver Grundlaget det, der her foreligger, saa vende de aldrig tilbage. Det er Stempleet paa det fletteste, det mest forargelige Regjeringsystem, kan jeg sige, som vi nogenstunde have haft i Danmark. Det er min Bedømmelse af dette Grundlovsforslag. Jeg kommer formentlig ikke til at stemme over det, og det skal jeg heller ikke tage mig nær; jeg mener, at den Sag vist har sin gode Gænge.

Jeg tror ikke det vil være rigtigt, at man overhovedet indlader sig paa Grundlovsforandringer. Hvad skulle vi egentlig

med dem? Kunne vi ikke holde den Grundlov, vi have eller føre den tilbage paa den rette Vej, hvad skulle saa forandrede Grundlove kunne betyde? Hvor har Papiret og Bestemmelsen paa Papiret nogen Sænde været et sikkert Værn imod Hensigter, støttede af den brutale Magt, der gaar mod Loven? Men Et, maa de Herrer vide, og det vides fuldt ud i denne Sal. De maa vide, hvilken overordentlig Betydning det har, at vi staa paa den positive Rets Grund, paa Grundloven, som den er. Uagtet hele den store, almindelige Befolkning siger: Forsætningen burde have været anderledes, Finantsloven burde have været gjenindtraadt uforandret i 1866 i Følge Forbeholdet af 1855, — ikke desto mindre siger den: den juridiske Ret er Grundloven, som den nu er, og den fastholde vi, paa den staa vi. Og naar det, idet vi staa saaledes, kan paavises, som jeg her har gjort, hvorledes vi, trods Ministeriets stride Stilling til Folkethinget og til alle de Vælgere, som have sat Folkethinget ind — paa de Enkelte nær, der have stemt med Ministeriet, — have givet Bevillinger, der stadig have medført Forøgelser fra Affnit til Affnit — og særlig skal jeg sige den Oplysning til af Hensyn til visse omme Mennesker ogsaa paa Forsvarsvesenets Omraade, — naar det bliver klart, saa er jeg overbevist om, at det vil gaa mere og mere op for alle Mænd i Landet, hvad enten de høre til Høire eller til Venstre, at naar vi ville væрге Betingelserne for vort Fædrelands Bestaan, saa skulle vi slutte os sammen for at faae Stenen ud af Urværket. Saa kunne vi have Haab om, at Alt igjen vil komme i den gamle Gænge, og at der kan blive Frugtbarhed og Grøde i Arbejdet. Jeg tror kun, vi kunne komme til at sprede os ved at ville ændre vort Standpunkt i den Kamp. Standpunktet er Grundloven, saaledes som den af alle politiske og juridiske dannede Mænd gennem en Menneskealder er bleven forstaaet og opfattet, indtil en ny Lære fik Indpas paa høie Steder. Staa vi paa det Standpunkt, saa finde vi hinanden, og saa løse vi den dobbelte Opgave, vi have her til Lands at faae dette Ministerium fjærnet og faae alle lovhjære, ærlige Mænd til at erkende, at det er Betingelsen for, at der skal blomstre Liv og Lykke op i Danmark og saa arbejde vi grundlovsstro Mænd os under denne Kamp saaledes sammen og saaledes til Forstaaelse, at selv om vi have meget afvigende Ansikter om Meget, ere vi dog komme til saaledes at agte hinandens Grundlovsind og ærlige patriotiske Villie til at